

Věc: Posudek disertační práce
Název: Pojetí směnky ve Velké Británii
Autor: JUDr. Jiří Kokeš
Vedoucí disertační práce: Doc. JUDr. Zdeněk Přibyl, CSc.

I.

JUDr. Jiří Kokeš vypracoval práci na téma Pojetí směnky ve Velké Británii. Výběr tématu je třeba ocenit, neboť anglosaské pojetí směnečného práva zůstalo po Ženevské směnečné konferenci v roce 1930 jako svébytný systém v zemích anglo-americké provenience. Tyto země odmítly na konferenci přijatá pravidla Jednotného směnečného zákona a přidržely se konzervativní úpravy anglické (The Bills of Exchange Act z roku 1882), a to zejména pro britské teritorium, a třetího oddílu amerického kodexu (Uniform Commercial Code). Poslední sjednocující pokus v oblasti směnečného práva byl zaznamenán koncem osmdesátých let minulého století na půdě Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL) a Valného shromáždění OSN, které vytvořený návrh Úmluvy OSN o mezinárodních směnkách doporučilo k přijetí všem států. Tato úmluva již byla inspirována více anglo-americkým pojetím směnečného práva. Ani tato snaha o unifikaci však nevedla k jednoznačnému úspěchu. Poměrně malý zájem členských států je dáván do souvislosti především se stále se snižujícím významem směnek v praktickém hospodářském životě.

Za těchto okolností je každý příspěvek k prozkoumání odlišného systému směnečného práva než je užíván v České republice nutno považovat za velmi vítaný.

II.

Autor pojednává o směnečném právu a jeho historickém vývoji na území Velké Británie. Na zhruba 138 stranách psaného textu provádí výklad směnečného práva ve Velké Británii doplněný stručným exkursem do anglického právního systému a některých jeho nástrojů. Výklad problematiky je doplněn závěrem, seznamem použité literatury, rozhodnutí a právních předpisů.

Hlavní pozornost soustředí na výklad institutů směnky cizí. Na tento rozbor navazuje pojednáním o směnce vlastní. Jednotlivé skutečnosti dokládá odkazy na příslušnou odbornou literaturu a judikaturu soudů. V některých případech vysvětluje pomocí citace právní úpravy. Jeho styl je přiměřený určení práce, jde o vyvážené dílo, které má značnou vypovídací hodnotu. Při zpracování práce je nutno ocenit množství pramenů, které bylo třeba v originále prostudovat, aby mohl být pořízen tak rozsáhlý poznámkový aparát (celkem 623 poznámek).

Převažující kladné hodnocení disertační práce však vyvažují dva poněkud slabší momenty. Tím prvním je malá vlastní kreativita autora. JUDr. Kokeš pojal práci jako výklad. Na jednotlivých stránkách hromadí fakta, s nimiž se nepolemizuje, skutečnosti se neproblematizují, komentář nevyvolává v autorovi žádné otázky. Tvůrčí přínos autora je tedy omezen na shromáždění a utřídění materiálu, což jistě není málo, ale tímto pojetím se autor nepřiblíží k nejlepším disertačním pracím v oboru.

Druhý problém je mnohem závažnější. Téma pojednávající o institutu či problému v jiném právním řádu je jistě velmi přínosné, ale legitimním požadavkem na

práci zpracovávající takové téma je požadavek, aby se autor vypořádal s přínosem díla pro český právní řád, resp. české právní prostředí. V tomto případě se očekávalo zejména alespoň stručné porovnání anglo-saského a kontinentálního pojetí směnečného práva, zdůraznění odchylek a zdůvodnění jednotlivých přístupů. Rovněž pojednání o pokusech provést unifikaci jednotlivých systémů úpravy by mohlo splnit účel spočívající ve vymezení prostoru využitelného po další zkoumání souvislostí uvedených systémů. Nesmělé pokusy o porovnání české úpravy a britského pojetí lze v práci zachytit např. v poznámce č. 182 nebo v komentáři na straně 104 díla, ale systematictěji není těmto otázkám věnována pozornost. Zejména nedostatečné vyvození důsledků zkoumání pro českou právní úpravu práva směnečného je nutné považovat za dosti významný problém jinak velmi solidní práce.

III.

Autor předložil velmi zajímavou práci na téma nepříliš frekventované. Uvedená práce rozšiřuje poznání o zahraniční právní úpravě uvedeného právního institutu a může představovat ojedinělý autorský počín na toto téma. Nezbytným předpokladem k dokončení díla však je jeho dopracování o prvky zachycující přínos pro české právní prostředí. Bez tohoto pojednání jeví se práce jako neúplná.

V Praze 9.10.06

JUDr. Petr Liška
oponent